

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opremlitvi in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opremlitva »via Zenta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« Nuova tipografija; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Nabergoj in Wittman.

G. Nabergoj je v drž. zboru govoril; »njegov govor so velikomestski poročevalci z Dunaja čisto napačno brzojavili, kar je dalo nekaterim tržaškim listom povod, da so Nabergoja oštevali. — »Triester Zeitung« je prinesla brzojavno vest, da je Nabergoj napadal druge 3 tržaške poslance, češ da za okolico nič ne store. — Na to je nek Ital. list, kateri diha z nami pod eno streho, pisal, da se je Nabergoj vrgel na Trst in dolžil mesto, da zanemarljivo interese okolice; a da je pozabil tisočev, katere mesto troši za okolico in na zaslužek, katerega mesto daje okoličanom in nekoliko tudi Nabergoju samemu, ali to šteje za nič? Kadar govori o Trstu, naj bi pomislil, da nevhvaležnost ni na pravem mestu. — Ako bi bil Nabergoj tudi govoril, kar ni govoril in kar smo mi precej vedeli, da ni govoril, ker okolica nema dotičja s tem prašanjem, prašamo mi: Ali mesto da kaj svojega, ako dela ceste v okolici, katere so njemu še bolj potrebne, nego okoličanom? Ali ne plačuje okoličan davkov, mestnih davkov, da je črn? Ali ne ve oni list, da so okoličani uže pred 12 leti, ko je magistrat gotovo več storil za okolico, nego v zadnjem času, se številkami javno dokazali, da bi njim bolje kazalo, da se ločijo od mesta in da torej primerno veliko več plačujejo za mesto, nego kakih 5 do deset velikih milijonarjev, kateri se šopirijo, kakor bi bil Trst njihov? Ta razmera je v zadnjem času postala še slabša, ker okolica mora še več plačevati, nego poprej, pa veliko manj dobiva od mesta, nego poprej.

Kar se tiče zaslužka v mestu, naj bode Bogu potoženo, da vsak okoličan, kateri služi v Trstu, ne dobiva niti vinarja zastoj, vsak sold mora krvavo zaslužiti. — Od kod bi na priliko Tržačani dobivali tako dobrih in cenih zidarjev, da nemajo spretnih okoličanov? A znano je, da je italijanska gospoda namestila v zadnjem času vse najboljše službe v magazinih skoro se samimi Italijani, katerih večina niso niti avstrijski podaniki; znano je, da bi bila prava sreča za okoličane, ko bi se sploh ne bili nikoli bavili z drugim, nego s kmetijo in k večjemu se zidarstvom in drugim poštenim rokodelstvom, pa s cvetličarstvom; vse drugo fakinarjenje in perilo dela okoličle le kvar in dohaja v prilogo le tržaške gospodi. In dobrih zidarjem pa rokodelcem je ves svet odprt, kakor tudi v resnici vidimo, da zidarji iz trž. okolice v zadnjem času delajo osobito po Hrvaškem, v Dalmaciji, v Bosni itd., v Italiji pa ne, ker tam še tako ne vedó, kam se svojimi zidarji, katerih na tisoče in tisoče redi Avstrija. — Gospoda, da ne bi Vam konvenirali okoličanski zidarji, gotovo ste jih uže nadomestili z italijanskimi, kajti iz ljubezni do okolice nekatera italijanska gospoda gotovo ne jemlje

v delo okoličanov. — In nadalje: iz katere narodnogospodarske knjige zajema oni list svoje nauke, ako misli, da oni, kateri mení da dela, je moj dobrotnik? Jaz njemu delo, on meni pogojeno odškodnino, to dovršeno, ali je treba še kake posebne zahvale? Mi menimo, da tisti, ki da trud svojega života, da še več, nego pa oni, ki da denar. In g. Nabergoj, kake ljubavi in dobrote uživa nek on od mesta? Morda ropotanja tržaških prepeličarjev na galeriji mestne dvorane, kadar koll on usta odpre v zagovarjanje avstrijskih in okoličanskih interesov in pravic? — In kedo so večinoma ti prepeličarji? Večinoma še avstrijski podaniki niso. — Gospoda, le polagoma z Vašo priporočbo hvaležnosti: okoličani so le še preponižni, še preveč se uklanjajo, kder bi se jim ne bi trebalo uklanjati, še premalo ponosa imajo, in če Nabergoj govori kaj o Trstu, vemo da govori mož, katerega rodbina najmanj uže par sto let pošteno dela in živi v Trstu? Od kod pa to prihaja, da vsak raztrganec, ki dojde od kod iz Abruzzov v Trst, uže meni, da ima tukaj več pravic, nego najstarejša rodbina Tržaška, ki še ni prisegla na rdečo-belo-zeleno zastavo? — Da bi Vam Slovenec suženj bil, za to ste premalo aristokratije, nemate niti duha po plemenitej aristokraciji, akoprem bi se radi izigravali na izvoljeni narod; prav zato pa, ker vam rojé take muhe po glavi, pa ne morete niti veljati za demokrate. — Kaj ste torej v socialnem političnem pogledu? Odgovor si lahko sami mislite, mi vam ga nočemo dati, ker bi bil preostert! Ne smešite se torej s priporočili okoličanom, naj bodo hvaležni, bodite v tem obziru bolj previdni in poizvedite v bodoče vsaj istino, da ne boste zidali svojih neslanih opazk na pesek. — Kaj pa je govoril gospod Nabergoj z državnem zboru?

On je z veseljem pozdravil predlogo Hrpejske železnice, ker ona zveže Rudolfovo železnico s Trstom in je obžaloval »interesu Trsta«, da se to ni zgodilo uže pred 10 leti. Slišal je, da nekateri gospodje od desnice nočejo glasovati za to železnico, ker nekateri tržaški poslanci vedno le proti večini drž. zbora in proti vladí glasujejo in ker nekateri osebe v Trstu agitujejo proti državi. — On bi sicer tudi želel, da bi vsi tržaški poslanci postopali soglasno z večino drž. zbora, katera si prizadeva, da pribori vsem narodom in vsem deželam enake pravice. — Ali poslanci so odgovorni svojim volilcem. Kar pa se tiče tržaških nezadovoljstev in rogoviležev, ni njegov namen, da jih zagovarja, ali pa obsoja; toliko pa pravi, da zaradi nekaterih oseb ne bi bilo prav, da bi trpela vsa dežela in njega prebivalstvo. In ako niso tržaške razmere take, kakor bi bilo želeli, temu so mnogo krive tudi poprejšnje in sedanja vlada sama. Glede tega prosí, da se potrdi železnica, ki je Trstu prav tako potrebna, kakor ribi voda.

Tudi poslanec g. Obreza se je gorko potegnil za to železnico, ker Trst uže več časa nič ne napreduje, čemur je uzrok uže več let tirana slaba trgovska politika. On se nadeja, da bode ta železnica temu stanju konec storila in pričakuje od nje tudi velike koristi za Istro, Kranjsko, južno Štajersko in Koroško. — Govora obéh poslancev sta bila sprejeta se živahnimi dobrokllici na desnici.

Na to pa se oglasi gosp. Wittman in se vrže z vso silo na Nabergoja, češ, da on nema soditi dejanja tržaških poslancev, saj tudi oni ne sodijo Nabergoja, akoprem zastopajo večino tržaškega prebivalstva; kako torej se more Nabergoj zdrzevati, da kliče te poslance na odgovornost! Čudi se, da predgovornik meša šolsko novelo s tem materijalnim prašanjem. On sam dobro ve, da so tržaški poslanci odgovorni svojim volilcem; a oni nočejo delati kupčije se svojimi glasovi. Stvar je občne državne koristi in zatorej pričakuje od pravicoljubljazbornice, da se postava soglasno sprejme. Tako gosp. Wittman. — Kakor smo zvedeli, bila je postava res sprejeta skoraj soglasno. Vidi se pa iz govora g. Nabergoja, da se je ta pot gorkeje potegnol za nevhvaležni Trst, nego vsi drugi trije Tržaški poslanci in to je storil, kakor nam znano, tudi zunaj zbornice mej svojimi prijatelji, kateri imajo odločilno moč. Ali pa g. Nabergoj ne sme izraziti želje? — Je li želja obsodba? Ni li Nabergoj sam rekel, da sodbo imajo volilci. — Dakle, zakaj tako strastno pretiranje stvari? Morda vest —? Prašamo pa g. Wittmana: Jeli so ustavoverci kedaj kaj storili za Trst? So — li vredni oni podpore tržaških poslancev? Naš list je večkrat izrekel, da se čudi, da Tržaški poslanci delajo proti onej stranki, ki namerjava priboriti vsem narodom enake pravice. — Ali to morda ni resnica? Ni li morda resnica, da se je tržaško pravo prebivalstvo (Italijani in Slovenci) vedno potožalo za narodno svoje pravice, katere so mu krtili ustavoverci. — Ne zna li on, g. Wittman, da je prav on kakor tržaški poslanec največja anomalija? (nezmisel). Ne zna li on, da je njegova volitev izraz pasionosti tržaških Italijanov? Vsak pošten Italijan denes podpiše, če ne z roko, gotovo pa v srcu, to, kar je Nabergoj govoril, prav malo tržaških Italijanov pa je, kateri bi sploh smatrali g. Wittmana za svojega pravega poslanca. Ni treba, da Vas sodi Nabergoj, Vas »precartane« tržaške poslance; obsodilo Vas je javno menenje, ker Tržačani niso bili še nikoli ustavoverci, ampak po naravi vedno le federalisti, kar se čita vsak dan iz njih glasil; ako bi pa bili Tržačani res le kupci in čisto nič družega, tudi potem bi Vas morali obsoditi, ker Vaše postopanje je neplodno in neplodnost najmanj ugaja trgovcem. Dakle: »Ipsi se condemnent!«

Podlistek.

Rudin.

(Spisal J. Turgenjev, preložil M. Málovrh.)

V.

(Dalje.)

»Moj Bog, do kam se je povzdignol! Do samih nebes! Rudin je pazil bolj na drobne stvari; on je celó intrigiral; njega je grizla strast se v vse vmešati, vse razjasniti. Delatnost njegova ni znala za odmor; bil je prava politična natura. Jaz govorim o njem, kakoršen je tedaj bil. V ostalem, on se na svojo nesrečo ni najmenj izpremenil ni. Zato on tudi svojih nad izpremenil ni, čeprav ima uže — pet in trideset let. Vsakdo ne more kaj tacega o sebi reči.«

»Sedite,« reče Aleksandra Pavlovna, »čemu tu hodite neprestano po sobi?«

»Tako mi je laglje. — Prišedši v kolo Pokorskega izpremenil sem se čisto: umiril sem se in začel učiti, bil sem vesel in srečen. Moj Bog, pri naših shodih kako lepo in dobro je vse bilo. Pomislite si, pet do šest dijakov je v sobi, na mizi gori jedna lampa, a deli se slab čaj in stari, silno stari kifjenci, pa ste videli naša lica in čuli naše besede! Iz oči se je videlo vsacemu navdušenost, a srce je hitreje tolklo govorečemu o Bogu, o istini, o bodočnosti človečanstva, o poeziji — govorili smo in sanjariji ter se v tem srečne čutili! — Podkorski je uprl blede lice v roko, a oči so mu plamtele ko kresnice. Rudin je stal v našej sredini in govoril, govoril prelepo, kakor mladi Demosten pred šumečim morjem; dolgolasi pesnik Suboti se je oglašil kakor iz spanja s svojim vzklikom; nemškega pastora Schellerja sin, pri nas

na glasu globočega premišljevalca, hvala bodi večnemu njegovemu molčanju, sedel je mirno ter nekako svečano molčal; celo vesel Ščitov, naše družbe Aristofan se ni nikdar oglašil ter se samo sem ter tja kdaj malo nasmehljaj; dva ali trije novi znanci so slušali s svečanim razkošim. Noč je prešla hitro, kakor da ima krila. Zdaj začne zora rudeti, a mi smo se razšli; radostni, častni in trezni (o vinu tedaj niti sanjali nismo) z nekim ugodnim čuvstvom v duši — Šli smo po prijaznih ulicah, vsi razblazeni, gledali zaupljivo na zvezde in zdelo se nam je, da so nam bližje in razumljiveje. Da, niti verjeti ne morem, da so ti časi brez plodu minoli! Ne, ono ni propalo, ni propalo ni za one, katerim je življenje postalo pozneje potnim delom. — Koliko kratov sem se sešel z ljudmi, ki so bili nekđaj moji prijatelji. Človek bi dejal, da so se v zver izpremenili; ali samo izreči ime Pokorskega — in vsi ostanki plemenitosti se v njem prebudé.«

Ležnjeve utihne; njegovo nečetoče lice je zarudelo.

»Ali zakaj ste se sprli z Rudinom?« vpraša Aleksandra Pavlovna, in začudena gleda Ležnjeva.

»Jaz se z njim nisem spril, le ločil sem se od njega, ko sem ga na tujem do dobrega spoznal. Mogel sem se sicer uže v Moskvi z njim spreti, kder je začel v moj zelnik.«

»Kako to?«

»I kako. Jaz ... kako bi rekel ... mojej osobi to ni pristojno ... no vsakako sem bil sposoben se zaljubiti.«

»Vi?«

»Jaz. Ni li to čudno. Kaj? Ali tako je bilo ... Tako, zaljubljen sem se tedaj v neko premilo devojko ...

Kaj me tako debelo gledate? Jaz bi vam o sebi še mnogo družih in lepših stvari mogel povedati.«

»Kaj, za Boga? Nu, povejte.«

»Dobro. V tistej dobi sem imel tudi jaz ponočne shode ... s kom neki, menda si mislite? Z mlado lipo na konci mojega vrta. Objel sem jej tanko in vitko deblo in zdelo se mi je, kakor da sem objel vso božjo prirodu, a srce se mi je širilo, kakor da bi se vsa priroda vanj zalivala ... Takšen sem bil tedaj! Da res je! Vi gotovo tudi ne verujete, da sem tudi pesni zlagal? Pisal sem celo dramo podobno Byronovemu »Manfredu«. Mej delujočimi osobami je bil tudi neki duh s krvjo na prsih, ali ne še svojo krvjo, nego s krvjo vsega človečanstva ... Da, da, nikari se ne čudite! — No jaz sem začel govoriti o svojej ljubezni. Vpoznal sem se z neko deklico.«

»In ponehali so nočni shodi z lipo?« vpraša Aleksandra Pavlovna.

»Ponehali so. Ta deklica je bila predobro in prelepa, z veselimi, blistrimi očmi in ljubkim glasom.«

»Vi lepo opisujete,« opazi Aleksandra Pavlovna z lehkim smehom.

»A vi strogo sodite,« odgovori Ležnjeve. — »Ta deklica je živela z nekim starcem — svojim očetom ... No, jaz se nečem vpuščati v široko opisovanje. Toliko bodi povedano, da je deklica bila res predobro — čaja nalila mi je vedno tri četrtine čaše, kadar koli sem za polovico prosil! Tretji dan po prvem spoznanji sem uže zanj gorel, a sedmi dan nisem tega več sam prenašati mogel, in sem vse Rudinu povedal. Mlademu zaljubljenemu človeku je teško molčati. Tedaj sem nosil jarem njegovega vpliva, in da istino povem, ta vpliv mi je bil v mnogem obziru blagotvoren. On me prvi ni preziral, nego gladi! in tesal. Pokorskega sem ljubil strastno in neko bojazen čutil pred du-

Politični pregled.

Notranje dežele.

Našo državo čaka vesela dogodka. *Cesarjeva je v drugem stanu*: Binkoštno nedeljo oznani to z leve dvorni pridigar profesor Kirck v dvornej župniški cerkvi. Minister bogočastja je to uže naznanil škofom, da zaukažejo cerkvene molitve za carjevo, cesar pa papežu.

V državnozborni seji dne 4. maja je naučni minister naznanil, da je cesar šolsko novelo potrdil. — Pravosodni minister je predložil načrt zakona zaradi daljšega ustavljenja porotnih sodnij v Kotskem sodništem okrožju. — Minister deželne brambe je zahteval 48.470 gold. dodatnega kredita za sestavo deželno-brambovske konjice.

Zbornica je potem soglasno sklenela prestop v specialno debato zastran predloga o obrtniških nadzornikih. V generalni debati so govorili vsi govorniki za predlog.

V seji 5. maja je bila na vrsti predloga o železnici Hrpolje-Trst; poročevalec Tilscher je priporočal predlog. Burgstaller je poudarjal potrebo pomnožitve železniških prog med Trstom in notranjimi deželami. On pravi, da je vladi hvaležen za predlog, a v dejanji tega ni pokazal.

Govorila sta za predloga tudi Nabergoj in Obreza, ki sta poudarjala posebno nevarnosti, katere tržaške trgovini preté od Reke in Gotthardove železnice. — Tudi Wittmann je govoril za zakon. Potem se je sklenel prestop v specialno debato ter bil ves zakon sprejet. — O tem prinašamo obširno poročilo na posebnem mestu.

Nato se je sprejel postavni načrt zastran podaljšanja dalmatinske državne železnice od Siverića do Knina. Sprejet je bil tudi zakon o obrtniških nadzornikih po daljšem razgovorjanju.

V seji 7. t. m. je poslanska zbornica sprejela načrte zakonov glede predrugačbe zakona o zemljiških knjigah, začasnega ustavljenja porotnih sodnij v kotskem sodniškem okrožju, podaljšanja trgovinskega dogovora s Francosko in pogodbe o živinski kugi z Švico. — Potem se je začela specialna debata o Bulatovem predlogu o sodniškem jeziku v Dalmaciji. — Milevoj se je ustavljal temu, da se ta zakon raztegne tudi na Istro ter je podal dotično predlog.

Vilozid in poročevalec pa sta odsekov predlog zagovarjala in sklenil se je prestop v specialno debato. Načelnik je izrekel željo, naj se zborovanje zvečer nadaljuje.

Herbst se je ustavljal in nasvetoval, naj se zborovanje jutri nadaljuje.

Pri glasovanju se sprejme načelnikov predlog z 153 glasovi proti 116.

V večernej seji se je debata o sodniškem jeziku v Dalmaciji in Istri nadaljevala. Pravosodni minister Pražak je govoril za vladino stališče, da se po izvrševalni poti določi, kateri jezik je deželni jezik.

Sturm je zopet »sturm«, a Mađeški ga je odbil. Nazadnje je obveljal Lienbacherjev predlog: Vsaka obeh strank se ima posluževati enega izmed deželnih jezikov, in sprejet je bil ves zakon z nebitvenimi promembami.

Nazadnje je vtemeljeval Herbst v daljšem govoru svoj predlog o tolmačenju tiskovnega zakona glede prodajanja časopisov. — Schönerer je napadal vladine časnike, Zeithammer je naglašal zatiranje čeških časnikov pod Herbstovo vlado; Rechbauer je trdil, da je Avstrija zdaj pravi Cayenne tiskovne svobode. — Herbstov predlog je padel.

Včeraj so bile volitve v delegacije. Za Trst je izvoljen Vucetič, za Goriško Pajer, za Istro Vidulič, za Dalmacijo Klaič.

Potrjenje šolske novele je levičarje hudo zbegalo in popolnoma polomilo; najprej so se v svoje nezmotljivosti in napuhu zanašali na to, da cesar novele ne potrdi, ker je bila sprejeta s tako majhno večino in potem so namerjavali o binkoštnih praznikih ljudstvo po deželah naščuvati, naj pošilja prošnje cesarju, da ne potrdi zakona, ki ropa šoli najdražji

ševno mu čistostjo; a Rudin mi je bil mnogo bližje. Ko je čul za mojo ljubezen, jel me je blagoslovljati, objemati in poljubljati ter mi razlagati celo važnost novega mojega položaja. Napel sem ušesa... saj veste, kako zna govoriti. Njegove besede so delovale na nenavaden način name. Začel sem samega sebe jako čislati, začel sem lice ozbiljno držati in oprezno hoditi, kakor da nosim v prsih kakšno posodo polno dragocene vlage, ki sem se je razliti bal. Bil sem vrlo srečen, tim več, ker so me vsi radi imeli. Rudin je želel vpoznati se z mojo devojko, skoraj da sem jaz sam gledal dovesti ga k njej.

»No, zdaj vem vse, kar se je nadalje zgodilo,« reče hitro Aleksandra Pavlovna. »Rudin vam je prevzel ljubico, a tega mu do današnjega dne ne morete oprostiti. Stavila bi, da je takola«

»A stavo bi izgubili, Aleksandra Pavlovna; vi se varate. Rudin mi ni deklice prevzel, niti tega storiti skušal, ali vendar je podkopaval mojo srečo, akoprem sem mu zdaj, razsodši to stvar hladnokrvno, še hvaležen. Ali tedaj sem skoraj počil. Rudin nikakor ni želel meni škoditi — obratno! No po svoji prokleti navadi, vsak pokret življenja, svojega in tujega, nabirati z besedami, kakor metulja z iglami, prevzel je on nama razjasniti odnose, po katerih se morava vesti drug proti drugemu. Despotično je zahteval, da si polagava račune o svojih čuvstvih in mislih; zdaj naju je hvalil, zdaj zopet pobijal in se celó vpustil v dopisovanje z nama, pomislite! — no, to je vse uničilo! Teško, da bi se bil oženil (toliko zdrave pameti sem še bil); ali mislil sem se svojo deklico prebiti nekoliko mesecev, kakor Pavel in Virginija; toda tu so nastala nesporazumjenja in prigovori — kratko malo, neumnost, ki se je tako zvršila, da si je Rudin

dar, svobodo. Nagla potrditev jim je tedaj raztrgala mrežo, v katero so hoteli nevedne, slaboumne in zlovoljne ljudi loviti. Zarad tega so cuspili in sapa jim je zastala, ker po cesarjevem potrjenju ne smejo več hujskati ljudstva zoper zakon.

Pekovski pomagači na Dunaji so začeli razsajati. 5. t. m. se jih je zbralo nad 1000 pred hišo, v kateri je pekovska zadruga. Okoli 300 jih je šlo v hišo, ulomilo vrata tiste sobe, v kateri so prav takrat imeli sejo odborniki zadruga, polomili so vrata, okna in pohiše ter vse na dvorišče zmetali. Ko so hoteli stražniki iti v hišo, unel se je boj med spodaj stoječimi pekovskimi pomagači in stražniki, en stražnik in več pomagačev je bilo ranjenih.

Nesoglasje med vrhovnim bosniškim škofom in bosniškimi franciskani zastran nastavljanja župnij je poravnano, in to se je zgodilo s pogodbo, katero je papež sam nasvetoval. Franciskani, ki so do zasedenja Bosne bili edini dušni pastirji v tej deželi in so tudi nastavljali župnije, ostanejo v polnopravnem posestvu 39 župnij, drugih 34 pa odstopijo vrhovnemu vladiki, kadar dobi dovoljno število duhovnikov; vendar pa bodo ti morali zadevajočim samostanom plačevati vsako leto določeno odškodnino, kar je v soglasju s cerkvenim pravom. Zdaj v Bosni duhovnikov še jako pomanjkuje, ali v par letih se temu pomore, ker je mnogo domačinov v bogoslovskih šolah; semenišče v Sarajevu ima uže 14 gojencev, ki bodo prihodnje leto posvečeni.

Vnanje dežele.

Iz zanesljivih krogov se poroča, da prideta naš cesar in italijanski kralj Humbert v Berlin k slavnosti tridesetletnega vladanja nemškega cesarja.

Ruski časniki pripovedujejo, da bo ruski car po kronanji popotoval po ruskej državi.

V Rimu se je včeraj pričela porotna obravnava zoper vdeleznike obernokovanja. Zatožence zagovarjajo odvetniki, državni poslanci skrajne leve.

Bolgarski knez je 5. t. m. odpotoval iz Aten na Cetinje.

Grška in bolgarska vlada se dogovarjate zastran političnih prasanj in bodočih grško-bolgarskih mej.

Francoski uradni zbor je dovolil od vlade zahtevani kredit za ekspedicijo v Tonking.

V turški Armeniji vedno bolj vre mej nezadovoljnim ljudstvom; vsled tega je zbrala Rusija na meji mnogo vojakov, da bo posredovala, ako počí vstaja.

Dopisi.

Iz Gorice, dne 6. maja.

(Goriški čiči. — Mestne razmere in volitve v mestni zastop. — Naša nadškofija. — Šolsko. — Velika beseda v naši čitalnici.)

Zadnja številka »Edinosti« je na kratko poročala o škandalu v goriškem gledališču, katerega so napravili nekateri goriški poballni, privrženci naše debele »korijere«. Kričali in upili niso zaradi lepote petja, ampak zato, ker je pevec pel tisti stavek iz opere »Ernani«: »Siamo tutti una sola famiglia«, za katerega so se uže v poprejšnjih letih, ko je goriški malik, katerega kip so pred letom razbili delalci na Travniku, še čuda delal, ogrevali Čuki, Polenciči, Kovačiči, Juretiči in drugi taki tiči, ki so se kakor kalini naučili tuje pesni, pa potem sramovali se domačega naravnega glasa. Ako Darwin nema prav v obče, gledé nekaterih naših lahončičev ima pač prav, da jih izvaja od opic. Kakor poprej »L'Isanzo«, katerega urednik je po »avancement« postal urednik glavnega organa Primorskih lahonov, tržaškega »L'Indipendente«, kateri list ima od nekdanj urednika, katerih imena se končujejo na »ič«, tako je naša »korijera« vsa krivdo zvrгла na one, katerim se je neopravičeno kričanje v gledališču studilo ter so pobaline ostro zavrnoli. Kaj mislite k temu, dragi čitatelji, ne bi li bil uže čas, da se taki ljudje, kakor je naš razbiti malik, popolnoma odstranijo od javnih stvari, kakor to zahteva vrli Marzini, ki je od nekdanj skoraj sam imel toliko poguma, (coraggio civile), da je nekatere kukavice zval pri pravem imenu in brezobzirno bičal slabo gospodarstvo z ljudskim žepom?

necega jutra se silo uplill uverenje, da mora kot prijatelj, po najsvetejši dolžnosti, to vse njenemu očetu povedati. In storil je res tako.

»Res?« vzklikne Aleksandra Pavlovna.

»Da, pa še z mojim prijateljem — prav to je čudno! Še zdaj dobro pamtim, kakšna zmešnjava je bila v mojej glavi, kakor v kakšnej kameri obskuri, belo zdelo se mi je, da je črno, a črno smatral sem za belo; laž za istino, fantazijo za dolžnost... Rudin ne zna miru in odmora — vruga bi tudi znal!«

»In tako ste se razšli vi s svojim dekletom?« vpraša Aleksandra Pavlovna in nagrbanci čelo ter glavo naivno nasloni na stran.

»Razšel sem se... iz kukavno, nespretno, glasno, i brez potrebe glasno... Plakal sem jaz, in plakala je ona, a sam vrag naj zna, kaj se je dogodilo... Nekakšni gordiški voz se je splel in trebalo ga je razrezati, ali živa muka je bila to! Ali, vse na sveti se zboljša. Ona je dobila naposled poštenega moža in živi še zdaj lepo in srečno...«

»A vi vendar niste mogli Rudinu tega dejanja odpustiti,« reče Aleksandra Pavlovna.

»Kako!« seže jej Ležnjev v besedo; plakal sem ko dete, ko sem ga spremlil do meje. Toda, da resnico povem, uže tedaj se je vzbujalo v meni nekakšno drugo čuvstvo... Ko sva se pozneje sešla, tam na tujem... mej tem sem se tudi jaz postaral... tedaj se mi je pokazal Rudin v pravem svitu.«

»Kaj ste našli v njem?«

»Vse kar sem prej povedal. Toda zdaj naj bode zadosti o njem. Morda pojde še vse na dobri pot. Jaz sem le dokazati hotel, da goja, sodeč o njem strogo, dobro poznam in tako po svojem prepričanju delam...«

V Gorici uže skoro 30 let, razen kratkih »intervalov« gospodari le en gospod; a temu je kriva velika letargija Goričanov samih, ki pač zabavljajo, »quand che bevin la bozza e zujin di balis«, a kadar pride čas, da bi se pokazali, pa storé to, kar jim s pretenjem ukažejo »i sanz di Municipi e i bracs di sior Pepic«. Prav tako bo najbrže pri letošnjih mestnih volitvah, katere se bodo vršile te dni. Toda, enkrat se razbije tudi ta vré in Gorica osveti svoje lice, ter zopet postane, kar je bila še pred 26 leti.

Mnogo smo čitali v slovenskih listih o premeščenju nadškofijstva iz Gorice v Ljubljano, naš list »Soča« se gledé tega prasanja drži jako rezervirano in jaz mu pri tuk. razmerah ne jemljem v zlo. A zadnji čas sta začela tudi »Triester Tagblatt« in tržaški »Cittadino« to stvar razpravljati in sicer iz drugega stališča; ta dva lista se potegujeta za premeščenje nadškofijstva iz Gorice v Trst, češ, da tam je glavno mesto Primorskega. Čudimo se posebno tem liberalcem, da se potezajo za nadškofijo, vsaj imajo v Trstu svojega velikega duhovnika »Mojzesa«, katerega je vrla »Edinost« uže šestokrat popisala, kaj jim še treba potem katoliškega vrhovnega škofa? Saj je znano, da v bistvu niti za škofijo ne marajo. A za tem grmom tiči drug zajec. Ti ljudje ne gledajo iz verskega stala, ampak iz čisto političnega, in da so v Ljubljani Italijani v večini, ne bi bili niti proti temu, da ljubljanski škof postane vrhovni škof in ilirski metropolit. A prav iz tega stališča, (kar se namreč tiče zgodovinskega pojma Ilirija) potem gledé večjih dohodkov, večje škofije in sploh vseh razmer, katerih je omenil list »Slovenec«, ne moremo skoraj protiviti se, akoprem smo gotovo boljše Goričani, nego »Tagblattovi« in »Cittadinovi« pisatelji, ideji, da ilirski vrhovni škof in metropolit prebiva v Ljubljani, ako uže ne v Gorici, po nikakem pa ne v Trstu. — Toliko le iz verskega, zgodovinskega in avstrijskega stališča, brez obzira na narodnostni preprič, kateri bi moral biti odločujočim krogom manj merodajen, nego verski, za katerega gre v prvi vrsti. No, iz narodnostnega stališča naj bi naši Italijanci z nami vred rajše želeli, da nam prelože dež. šolski svet Goriški kam tja na Nemško, da ne bode več zavračal naše težnje po narodnih šolah, kakor je to storil na posebno željo velikomestne »skale« v Trstu s prošnjo društva »Sloge« zaradi vpeljave narodnih jezikov v goriške srednje šole.

Kot lek na to rano, evo Vam nekaj bolj veselega in slovenski napredek v Gorici dokazuječega: Tukajšna čitalnica se letos pod krepkim vodstvom vestransko delajočega društvenega odbora in v razvoju povsem unetega veselilnega odseka kaj mogočno razcvita. To priča ne le dobro obiskana bralnica in igralnica, temuč tudi kaj lepe in vzorne veselice, kojih je več in lepših bilo nego marsikako zadnje leto. Ove zabave pa je čitalnica častno končala z izborno »veliko besedo«, koja je dne 29. aprila privedila v blagodejni namen za »otročje vrte«. V ovo svrhu se je odsek do dobrega pomožil in vestransko deloval.

O izidu ove izvenredne »akademije« so uže razni slovenski in neslovenski listi natančno poročali; naj tudi draga nam »Edinost« nekoje vrste sprejme.

Piece za petje, povsem nove ali pa na novo vrene kompozicije naših prvih skladateljev, tako Davorin Jenka, kapelnika v Belgradu, dr. Benjamin Ipavca v Gradcu in Anton Foerster-a, pevskega in godbenega strokovnjaka v Ljubljani, predaval je pomnoženi čitalniški pevski zbor, nekoliko v mešanih, nekoliko moških zborih, kaj precizno in umetno dovršeno. Steli smo blizu 20 odličnih gg. pevcev in pet gospodičin pevkinj; vodil jih je neutrudljivi in požrtvovalni pevovodja g. M., odličnjak, kojemu ide prva in velika zahvala. Tacega petja, kakor letos, uže mnogo let nismo imeli v Gorici in to vse je zasluga imenovanega odbornika in njega namestnika g. pevovodje B. Vsaka pesen se je po burnej odobravi na ponovitev zahtevala. Slava takim pevcem, srčna hvala nježnim slankam!

Dve kompoziciji Fran Ser. Vilharja in Kamilo Maška so na občo zadovoljnost izvršile gospodičine gojenke c. k. učiteljšča goriškega. Ponoviti so mo-

O Nataliji Aleksejevnej ni treba mnogo govoriti; a vi opazujete gotovo svojega brata.

»Svojega brata? Čemu?«

»Da, vi ga opazujete; ali ste pa tudi kaj zapazili!« Aleksandra Pavlovna povesi glavo.

»Prav ste rekli,« izpregovori po kratkem molku ona; »moj brat... zadnji čas ga kar nič več ne poznam. Toda vi res menite...«

»Počasi! zdi se mi, da baš sem gre, šepeta Ležnjev. A Natalija ni dete, verujte mi, akoprem je nezakusna kakor dete. Videli bode, kako Vas ta deklica iznenadi.«

»Kako to?«

»Kako? Tako-le. Ne veste li da baš takšne device vtpajo, jadikujejo in tako dalje? Ne glejte na to, da je tiha, strasti so v njej silne, a značaj silen; oh! oh!«

»Vi zahajate v poezijo. Takšen flegmatik, kakoršen ste vi! naposled še jaz vulkan postanem.«

»Ne!« odgovori s lehkim smehom Ležnjev. »A gledé značaja, v vas ga hvala Bogu, ni trohe ni.«

»To je drzovitost!«

»To? To je najlepši kompliment!«

Na to vstopi Volincev ter pogleda sumnjivo na Ležnjeva in na sestro. V zadnjem časi je hudo oslabil. Ležnjev in sestra, začela sta se z njim razgovarjati, nu on odgovoril je še posmehom na nju šale in gledal pred se, kakor je Pígasov nekoč o njem rekel, kakor žalosten zajec. Po vsej priliki pa ni še bilo človeka na sveti, ki bi vsaj enkrat ne bil huje gledal, nego on! Volincev je čutil, da se je Natalija oddalila od njega, a zdelo se mu je, kakor da se mu s tem tudi sama zemlja izmiče izpod nog.

(Dalje prihodnjič.)

rale obe skladbi, kajti ploskanja ni bilo niti kraja, niti konca. Ovi ženski pevski zbor je štel 16 odličnih gosposdičin.

Na Primorskem do dobrega znana umeteljnica na klavirju, prečestita gospa Lucila Podgornik-Tolomej je okrasila večer s tremi skladbami severno in južno-slovenske muzike. Pripoznavanje je bilo vseobče in silovito burno. Preblijaje gospej izrekamo za čarobne trenutke in za njeno blagodejno sodelovanje najto-plejšo zahvalo. Naj tudi za naprej ohrani našej čitalnici izvenredno svojo umetelnost in naklonjenost!

Domači naš pesnik, prečestiti gospod Simon Gregorčič je napravil za ovi večer poseben »prolog«, katerega sta ovi dan ponatisnola »Slovenski Narod« in »Soča«. Deklamovala ga je našemu društvu do dobrega znana, izvenredno nadarjena prečestita gosposdičina A. M. in to z svetim ognjem, s čarobno besedo, vratarčnim glasom. Ova točka se je neopisljivo dobro izvršila; pesen je uže sama na sebi krasna, mila, prijetna in pesnik sam si ne more misliti boljše zastopnice njegovih čutil. Pesnik in deklamatorica sta si bila povsem enakovredna.

Koncem se je predstavljala Mir. Vilharjeva vesela igra: »Igra pikar«, ki je kot strogo salonska igra, če jo igrajo tako spretni moči, prava dika vsakega odra. Se nemški kritiki pravijo, da se je igrala nad površjem tudi boljšega diletantizma. Opazovali smo čist govor, lepo izreko, domače, povsem oglašeno kretnje in dovršeno razumljivost dotičnih nalog. Gospod F. E. nam je kazal, kot trgovec Mercier preprosto in naravnost v konverzaciji, očetovsko gorkoto v občnji se svojo hčerko Rezo in njenim ženinom in ob enem zdatno energijo z neprenosljivim in nestrpnim baronom. Zvršil je svojo nalogo izborno in občudovali smo staroznanega prijatelja in slavnega pisatelja kot diletanta. Gospod K. je teško nalogo barona Rocheferriera izvrstno igral in presegal vse nadeje. Uže za naprej smo pričakovali dobrega igranja, a tako izbornega nikdar nel Tu smo videli prav pravcatega aristokrata visoke starosti z vsemi predsodki in velikim gnjusom nad vsem, kar je meščanskega. Dušni efekti so se mojstersko poudali in niti najmanjše ni žalilo predobrega vtiska. Gosposdičina A. M. je igrala trgovčevu hčerko elegantno, mirno, ljubeznjivo in prikupljivo. Pri njej pa tudi ni drugače moglo, kajti, uže od prej je čitalničarji predobro poznajo kot odlično igralko in izurjeno pevko. Reči moramo, da je prav imenovana prečestita gosposdičina po svoji izvenrednej, neutrudljivi sodelalosti in vtrajnej marljivosti mnogo, da največ pripomogla, da smo v čitalnici imeli krasne, prekrasne »Besede«. Čitalnica naj pazi, da si ovo duševno delajočo moč ohrani!

G. F. je barončica tudi dobro igrala. Vsi igralci so želi mnogo pripoznavanja. Hvala vsem za krasno igro!

Program je bil končan okoli 11. uri zvečer; potem se je začela domača zabava v stranskih sobah in v ožjem krogu improvizirani ples, ki je do ranega jutra trjal. Teškim srcem smo se razšli od kraja najlepše vzajemnosti in salonske radosti!

Sobana, kakor tudi stranski saloni so bili prenapolnjeni. Glava je tičala pri glavi. Zbrala se je vsa mestna inteligenca, mnogo odličnjakov iz vseh krajev Goriške, mnogo prijateljev društvenih iz Tersta, Kranja, Notranjskega, Vipavskega in zastopniki civilnih in vojaških oblastnih. Navzoči so bili: okrajni glavar, državni pravnik, predsednik sodnije z mnogimi svetovalci, mestni župan, nekdanji državni poslanec vitez Schneid, polkovnik tukajšnjega polka z mnogimi oficirji, predsednik veteranskega društva itd.

Dohodkov je bilo nad 220 gld. Lepa svrha! Čast in hvala vsem sodelovalcem, čast in hvala odboru in veseličnemu odseku.

Iz Jelšan, 5. maja.

Ker sem si namenil v tolažbo svojemu Ničmaniču dragej mi »Edinosti« večkrat kaj pisati, hočem tukaj nekoliko vrstic zopet danes iz naše občine objaviti: Dopisnik Ničmanič je tožil, da se za občinarje nobeden nič ne briga. Briga se vsak faran več, nego ta potlačeni Jeremija. Naši občespostovani gg. vrhovni župan Pip, Rotmajer, obč. tajnik, odborniki in podžupanji skrbé, kako bi se dalo tukajšnje pokopališče po najcenejši poti razširiti in popraviti; imeli so veliko skrb za popraviljanje farne cerkve in zidanje prelepega novega stolpa; za napravo lepih in dobrih orgel pod vodstvom prečestitega g. dekana V. Pušavice-a, vsi se trudijo in skrbé, kako bi se nabral in iztirjal še zaostali dolg od ogromnih stroškov. Dopisun Jeremija Ničmanič pa le želi, da bi prišel kakšen Antikrist novcevi sipat. To bi bilo uže dobro za nekatero. — V Jelšanah imamo tudi poštenjake, ki skrbé, da se zopet uvedo semjli, ki so uže prej bivali. Žrtovali so zaradi tega uže več novčičev, a moj žalostni Jeremija pa ima le hudoben jezik, da opravlja poštene ljudi. — Tudi imamo pri nas agenta zavarovalne banke »Slavije« g. Toneta Stembergerja, kateri pri razsajanju hude burje in v velikej suši vso pozornost na to obrača, da se s požarjem nesreča ne pripeti. Ljudi vedno nagovarja in podučuje, naj se skrbno varujejo nesreče in naj si posloppja zavarujejo. Hvala vsem poštenjakom in občinskim poglavarjem in predstojnikom! Ničmaniču pa: Nič!

Iz gorenje Istre, dne 1. maja.

Veseli majnik je prišel; a letos nam še ni prinesel zaželenega cvetja in zelenja; mrzel veter še vedno piha po naših krajih ter zadržuje, zabranjuje naravi, da bi oživila. Vse je podobno bolj mrtveji zimi, nego živej pomladi. — Pri vsej mrzlosti, pri vsem zadržavanju opazujemo vendar majhna znamenja naravnega vzbujanja, poganjanje zelenja in cvetja — našega upanja.

Zaostala je narava za več tednov, a vendar upamo, da se vse sedaj tim hitreje razvije, da bo pričakovati — ako nas druge nezgode ne zadeno. — dobre letine. Tudi vzbujenje naše narodne narave je zaostalo

za več desetletij za drugimi slov. kraji. Zadrževal nas je mraz, nasprotoval nam je sovražni veter iz severja in juga. Pri vsem tem nismo še propali, nismo še uničeni; gorko upamo, če tudi pozno, na veselo pomlad, dobo našega delovanja.

Dolgo, še dolgo bi bili zaostali, ako bi solnčna gorkota — društva »Edinosti« v Trstu — ne dosegla s svojimi ogrevajočimi žarki tudi naše, male znake narodne vzbujenosti kazočih krajev ter nam pomoglo k delovanju, koje bo plemenit sad rodilo. Vsi naši poskusi k narodnemu napredku bi bili brez pomoči »Edinosti« kakor sredi ledene zime blede cvet, kateri se danes pokaže, a jutri ga uže več ni.

Hvaležnim srcem moramo pozdraviti omenjeno društvo, koje je uslišalo naše prošnje, da nas hoče podpirati ter nam pomagati iz žalostnega spanja. Hvala torej društvu, ki je odločilo imeti javno občeno zborovanje, kar je toliko, kolikor — tabor. V ta namen so bili od društva pooblašteni voditelji slovanski iz Trsta dne 29. aprila v Brezovici, kder smo se sešli, da se pogovorimo o prihodnjem zborovanju, katero bo, ako Bog da, dne 3. junija in sicer v Brezovici. Hvalevredno je, da so naši rodoljubi privolili želji brezoviške čitalnice, da bo zborovanje prav v Brezovici, kder je sredi zime se pokazala osamljena cvetlica — narodna čitalnica. Ona bo gotovo uspešno rastla, ako jo ogreva in podpira »Edinost«, dokler se ne postavi na trdne noge, dokler jej ne zrastejo korenike in močno deblu, kojeja ne izrujejo ni mali ni veliki viharji, ki često v narodno-zimskem času razsajajo.

Na občnem zborovanju izrečemo svoje želje, svoje težnje; potrkamo, da se nam odpre. Ker pa prošnja toliko več velja, od kolikor večega števila prosilcev je prišla, zato uže sedaj vabimo rodoljube, bližnje in daljne, da pri vsakej priliki opominjajo ljudstvo, navdušujejo ga in mu razjasnujejo namen zborovanja, ali »tabora«, da se ljudstvo v ogromnem številu zbere ter skupno poprosi pomoči, katere treba. Naše delo ne bo zastoj, ampak s časom obrodi stoteren sad, da se naše želje vresničijo, ako Bog dá in sreča junška!

Skalniki.

Domače in razne vesti.

Deputacija pred cesarjem. Gg. Burgstaller pl. Bedeschini, (ta pridevek mu je cesar dovolil stoprv te dni, in je priimek njegove gospe) potem baron Schwegel in grof Chorinski so bili predvčerajšnjem v deputaciji pred cesarjem ter Nj. veličanstvu izročili prošnjo dežel Trsta, Istre, Kranjske, Koroške in Solnogradske za železniško zvezo Trsta s Solnogradom skoz Loko in čez turske planine. Cesar je zagotovil svojo podporo in ko so ti poslanci bili kesneje pri trg. ministru baronu Pinu, zagotovili jim je tudi on, da stori, kar je v njegovej moči, da se važna zveza izvrši. Za Trst je železnica čez Ture gotovo največje važnosti.

Tržaškim Slovincem! Tisti, kateri želé podpisati prošnjo za slovenske šole v Trstu, (mestu) oglašijo naj se ali v našem uredništvu (Via Torrente št. 2), ali pa v delaskem podpornem društvu (Corsia Stadion št. 11). Čas je le še ta teden, ker prihodnji teden se prošnja, ki ima zdaj uže blizo 1300 podpisov, odda mestnemu zboru.

Imenovanja. Minister prava je prestavil c. k. pristava Karola Flegla iz Podgrada v enakej lastnosti k okrožnej sodnji v Gorico, imeneval avskultante Silvana Gandussio c. k. pristavom v Podgradu, Henrika Kaderka c. k. pristavom na Voloskem, Viktorja Garsona c. k. pristavom v Bujah, Henrika Kacafuro c. k. pristavom v Sežano in Mihaela Depanherja c. k. pristavom v Piranu. Mej temi gospodi gotovo saj oni za Buje imenovani ne zna hrvatsko.

Tržaške novosti. V prodajalnici jestvin v trž. slov. krogih dobro poznanega g. Jajčić-a na Belvederju je nek pekovski pomagač, Jernej B., zahteval za kruh več plačila, nego mu je šlo, a ker J. ni hotel več plačati, začel je po prodajalnici razbivati in je napravil blizo 10 gld. škode. Polcija je bila precej na mestu in razsajalca odvedla v luknjo.

20 letno zblaznol žensko so našli na trgu stare mitnice; nobeden je ni poznal in se ne ve od kod je prišla. Odvedli so jo v blaznico.

Poskus samomora. V noči 6. t. m. je 23 letni Jožef Benedetti skočil iz 3. nadstropja hiše št. 9 v ulici »Crocefisso«, a se je le malo poškodoval in je zdaj v bolnici. — Kakor sam pripoveduje, usmrtili se je hotel, ker mu huda bolezen brani delati in torej ne more sebi in starej materi več kruha služiti. — Žalostne razmere to!

Samomor. Včeraj so našli v bošketu 25 letnega klenparja Erminija Rossi mrtvega, pri njemu pa revolver in pismo, v katerem pravi, da njegov brat dobro zna za uzrok samomora.

Poroka. Minolo saboto je bila v stolnej cerkvi sv. Jušta poroka mladega grofa Hohenwarta, c. k. nadporočnika s hčerjo grofa Marenzija, feldmaršallajntanta v pokoju. Pričujoč je bil tudi ženinov oče, bivši minister grof Hohenwart, kateri je zopet v nedeljo odpotoval v Beč.

Sokolovega izleta ni bilo v nedeljo zaradi neugodnega vremena; preložili so ga na prihodnjo, binkoštno nedeljo. Veselica v Skednju bode toliko lepša, ker Skedenjci in Sokolovi delajo prav velike priprave. Uže drugih društev, ki se vdalež Sokolovega izleta, zberejo se v nedeljo ob 2 uri pop. na trgu pred civilno bolnico, kder bode marširal »Sokol« in se tam pridružijo vrstam Sokola.

G. Tomaž Quantschnigg, o katerem je bil v »Edinosti« večkrat govor, prestavljen je iz Trsta »aus Dienstesrückichten« na pripravljajni razred v Gorico.

Gospod profesor Karol Glaser od tržaških Slovanov visoko čislani učenjak in požrtvovalen rodoljub, ki se na Dunaji učil indijskih jezikov, podal je te dni akademiji znanosti na Dunaji učeno

obravnavo: »O Bana-jevemu Párvatiparinayanátaka«, imenitnej svetje indijske knjigi, da se pričobi v poročilih sej omenjenega društva.

Policijsko. V nedeljo ob 7 uri zjutraj so vdrl tatovi v nek magazin kož v ulici Dubhane in so bili uže pripravili velik zveženj kož, da jih odpeljejo; to zapazi nek gospod z okna nasprotne hiše, ustrelil z revolverjem v zrak, sčem preplaši tatove, da so pustili kože pred vrati magazina. — Dakle v belem dnevu; a včeraj jih je policija zasačila in dela pod ključ. — V ponedelek so tatje ukradli z voza, ki se je peljal skoz ulico Geppa sodček voska, vrednega 60 gld. Zaprli so fakina, na katerega gre sum te tatvine. — Zaprli je policija tudi 6 usmiljenih, večinoma Slovenk, ker so se potepale brez službe po Trstu.

Pekovska rabuka, o kateri smo zadnjič poročali, provzročila je v Trstu veliko hrupa; a noben častnik ni o njej natančno poročal; le naše poročilo se je še precej ujemalo z resničnim dogodkom; le to se ni obistinilo, da je eden pekov umrl. A ta zmota je odpustljiva, ker so oni, ki so ga nesli v bolnico, sami rekli, da je uže mrtev. Ker pa je »Triesterca« stvar po vsem krivo poročala in govorila o nekih preprih mej peki in o brezobzirnem vedenju nekega načelnika pekovskega društva, zato je odbor pekovskega pevskega društva »Jadranska zarja« najprej zahteval od »Triesterce«, da stvar popravi, ker pa ta ni hotela vzeti popravka, tedaj je omenjeni odbor dal v »Tagblatt« izjavo proti »Triesterce«, s katero dokazuje, da je bilo vse poročilo pretirano in neresnično. Skoraj vsi tržaški listi so ob enem oporekali »Triesterce«, ker je stvar tako pretirala. Stvar je bila taka-le: Nekoliko pekovskih fantov je v saboto predpoludne po mestu prepevalo, ker je en tovariš šel k vojaškemu naboru. Prišli so v neko žganjarijo, tam so bili tudi neki poznani malovredneži. Eden teh malovrednežev, nek Blazič, reče necemu peku, katerega je poznal še iz zapora, da peke prepeje in naj mu pomaga. Beseda da besedo in v hipu se začne pretep na ulici. Pek so takoj podrli na tla oba napadavalec ter ju dobro namahali, eden teh malopridnežev, nek Ivan Niklič iz Gorice, potegne nož iz žepa in hoče enega zabosti, ta se mu umakne in pobegne, Niklič teče za njim, a ne doteče ga, vrne se zopet k tepežu; toda peki so imeli zopet s krepkimi pestmi falota na tleh, a da bi mu bili nož vzeli, na to ni nobeden mislil. Ko se zopet oba k višku skobacata, zasadi se v hipu Niklič nož pekovskemu fantu, Petru Rosikoviču, da je kri curkoma sikala po ulici. Ranjenec je še dva kamena pobral in v glavo svojega morilca zalučal. Dva stražnika pritečeta ter rovarje razklope in eden teče mesto za morilecem, za ranjencem, potem pa sta ga še oba stražnika ulekla po tleh, ker ni mogel več iti, dokler ni ljudstvo začelo kričati, da umira. Še le potem so ujeli pravega zločinca. Dva močno ranjena, namreč Rosikoviča in Blaziča, katerega so peki s kameni nabili, odnesli so v bolnico; popolnoma pijanega Nikliča so peljali tudi malo ranjenega, pa v zapor. Nenevarno ranjen je bil še drug pek. Kakor se sliši, utegne Rosikovič celo ozdraviti in kakor se vidi iz tega, bila je stvar le slučajna in več uzrok pijanosti, nego družega.

Iz Lokve posnemljemo iz privatnega pisma, da so tam imeli v dan 29. m. m. sv. birmo. Pri pošti je bil napravljen slavalok, kakor tudi pred cerkvijo. Cerkev je bila lepo opravljena, kar govori za izvrstnega cerkovnika. Mnogo krasnih zastav je vibralo iz različnih hiš. — V dan 28. m. m. popoldne ob 3. uri so šli tamošnji vaščani naproti milostivemu škofu, ki je dobajal iz Divače. Njim na čelu je bil rodoljubni lokavski kaplan; pa tudi šolska mladina, praznično opravljena, pričakovala je radostno visocega gosta. Ko se le-ta prikaže, pokleknejo vsi, na kar jim podeli blagoslov. Na to zakliče učitelj: »Bog živi milostivega našega škofa, Janeza Glavina!« In zdajci zaori navzočna šolska mladina, privzdiguje šopke ali zelene vejice, trikrat: »živio!« Ko potihne hrup, stopi majhna deklica pred milostivega škofa, ter ga s šopkom v roci pozdravi:

»Lokavska danes Te mladina
Srčno pozdravlja, škof Glavina!
Udanost naša je velika
Do nam predragega vladika!«

Visoki gospod se ganen zahvali ter na to se je pomikal sprejod v cerkev, kder je milostivi škof sprasal otročice iz krščanskega nauka. Odgovarjali so prav dobro in v lepej slovenščini, za kar vso čast lokavskemu kaplanu! — Drugi dan je bila sv. birma. Bilo je nad 130 birmancev. Pri maši je pel mešani zbor D. Fajgljevo mašo »Ozri z nebes.« »Tantum ergo« in »Prid' sv. Duha« August Lebanov. V vsakem obziru zelo zadovoljen je odšel milostivi vladika preko 11. uri zjutraj v Trst, to pa zaradi tega tako hitro, ker je bil izvedel o smrti monsig. Švabovej.

Goriške slovenske posojilnice pravila so uže vknjižene pri ondnotnej trg. sodnji, in je to društvo torej uže začelo svoje poslovanje. — Mi mu iz srca želimo najboljši uspeh.

V Podlakti nad Batami je neki mož, ki se je bil v hišo priženil, pogosto tožil, da mu tašča in žena premalo soliti. Veliki teden se je možu zopet jedenkrat zdelo, da je njegova kaša premalo slana. Ker niso imeli doma soli, šel je mož k sosedu po njo na posedo. Mej tem, ko je hodil, sti polomili žena in tašča glavice žveplenkam, sti stolki nekoliko stekla in sti vse vkup zamešali v močvo jed. Ko se mož s soljo povrne, osoli in je naprej. Kmalu začne čutiti velike bolečine v želodcu, na kar začne jed iz sebe metati in se reši tako smrti. Surovi ženski sti zaprti v kanalski okrajni ječi.

»Soča«.

Razpisana je služba okrajnega rano-celnika v Kestanjevici z letno remuneracijo 600 gld. Prošnje do 20. t. m. na c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem.

Nova tiskarna pod vodstvom F. HUALA v Trstu.